

Poselství Svatého otce Františka k 50. Světovému dni míru

(1. ledna 2017)

Nenásilí jako styl mírové politiky

1. Na počátku nového roku odevzdávám svá upřímná mírová přání lidem a národům celého světa. Prosím za to, aby obraz každého člověka k Boží podobě nám umožnil uznávat jeden druhého jako posvátný dar obdařený nesmírnou důstojností.

Pavel VI. varoval před „nebezpečím uvěřit, že spory nejsou řešitelné cestou rozumu, jednáními založenými na právu, spravedlnosti a rovnosti.

Já bych rád uvažoval o nenásilí jako stylu mírové politiky. **Kéž láska a nenásilí určují způsob, jímž jednáme s druhými** ve svých vztazích. Když oběti násilí dokážou odolat pokušení pomsty, mohou být nejdůvěryhodnějšími strůjci nenásilných procesů při vytváření míru.

Rozbitý svět

2. Dnes se potýkáme s rozkouskovanou třetí světovou válkou.

To vše, čeho násilí dosáhne, nevede to snad k rozpoutání odplaty a ke smrtícím konfliktům, z nichž má prospěch jen několik „válečných pánů?“

Odpovídat na násilí násilím vede k nesmírným utrpením, protože velké množství zdrojů se určuje pro válečné účely a odebírá se z každodenních potřeb mladých, rodin v těžkostech, starých, nemocných a velké většiny obyvatel světa. V horších případech může vést k fyzické i duchovní smrti mnohých, ne-li úplně všech.

Radostná zvěst

3. I Ježíš žil v násilných dobách. Učil, že **pravým bitevním polem**, kde se střetává násilí s mírem, je lidské srdce: „Z nitra totiž, ze srdce lidí, vycházejí špatné myšlenky“ (Mk 7,21). Tváří v tvář této skutečnosti však Kristovo poselství nabízí radikálně pozitivní odpověď; on neúnavně kázal bezpodmínečnou Boží lásku, která přijímá a odpouští, a učil své žáky milovat nepřátele (srov. Mt 5,44). Když řekl Petrovi, aby skryl meč do pochvy (srov. Mt 26,52), vytýčil Ježíš cestu nenásilí, po níž šel až do konce, až na kříž, a skrze ni zjednal pokoj a zničil nepřátelství. Proto ten, kdo přijímá Ježíšovu radostnou zvěst, dokáže rozpoznat násilí, jež v sobě nosí, nechá se uzdravit Božím milosrdenstvím a sám se stává nástrojem smíření.

Benedikt XVI. chápe, že ve světě je příliš násilí, příliš nespravedlnosti, a tuto situaci nelze překonat jinak než tím, že se vyváží láskou navíc a dobrem navíc. Toto „navíc“ pochází od Boha. „Nenasilí není pro křesťany pouhým taktickým chováním, ale způsobem bytí a postojem toho, kdo je natolik přesvědčen o Boží lásce a o její síle, že nemá strach čelit zlu pouze zbraněmi lásky a pravdy. Příkaz milujte své nepřátele (srov. Lk 6,27) nespočívá v tom, „že se zlu vzdáváme...“, ale v tom, že na zlo odpovídáme dobrem (srov. Řím 12,17-21), a tím rozbíjíme řetěz nespravedlnosti“.

Mocnější než násilí

4. Nenasilí se mnohdy chápe ve smyslu odevzdanosti, neangažovanosti a pasivity, ale ve skutečnosti tomu tak není. Když Matka Tereza přebírala Nobelovu cenu míru, vyhlásila jasné poselství o aktivním nenásilí: „V naší rodině nemáme zapotřebí zbraní pro přinášení míru, ale pouze potřebujeme být spolu a **navzájem se milovat**. Ke své velké radosti jsem ji prohlásil za svatou. Vyzdvihl jsem její ochranu života nenarozeného, opuštěného i vyskartovaného. V tom zastupuje miliony lidí – jít obětem naproti, dotýkat se každého zraněného a uzdravovat.

Naléhavě prohlašuji: „Žádné náboženství není teroristické.“ Násilí je znesvěcením Božího jména. Pouze mír je svatý, nikoli válka!“

Domácí kořeny nenásilné politiky

5. Pokud lidské srdce je zdrojem, z něhož vychází násilí, potom je třeba jít cestou nenásilí především v **nitru rodiny**. Rodina je nezbytným tavícím kotlem, kde se manželé, rodiče a děti i sourozenci učí komunikovat a nezajímavě se starat jedni o druhé a kde neshody anebo dokonce konflikty se nemají překonávat silou, ale dialogem, úctou, hledáním dobra toho druhého, milosrdenstvím a odpuštěním. Z nitra rodiny vychází radost lásky do světa a šíří se do celé společnosti. Vznáším svůj apel ve prospěch odzbrojení. Se stejnou naléhavostí naléhavě prosím, aby se zastavilo domácí násilí a zneužívání žen a dětí.

Svatý rok nám umožnil, abychom si uvědomili, jak různé jsou skupiny, které jsou oběťmi. Ti všichni jsou součástí naší „rodiny“. Proto politiky nenásilí musejí začínat za zdmi domova. „Příklad svaté

Terezie z Lisieux nás vybízí k prožívání malé cesty lásky, abychom nezameškávali příležitosti k laskavému slovu, k úsměvu či k jakémukoli drobnému gestu, které zasévá přátelství.

Moje výzva

6. Vytváření míru prostřednictvím aktivního nenásilí je potřebným prvkem odpovídajícím úsilí církve omezovat používání síly prostřednictvím mravních norem díky kvalifikovanému příspěvku mnoha křesťanů k vypracování legislativy na všech úrovních. Sám Ježíš nám v horské řeči poskytuje „příručku“ k této strategii. Osm blahoslavenství (srov. Mt 5,3-10) vytyčuje profil osoby, kterou můžeme nazvat dobrou a autentickou. Blahoslavení tiší – říká Ježíš – milosrdní, tvůrci pokoje, lidé čistého srdce, ti, kteří hladoví a žízní po spravedlnosti.

To je zároveň program a výzva *pro podnikové řídicí pracovníky*; znamená to prokazovat milosrdenství odmítáním skartace lidí, škod na životním prostředí a touhy zvítězit za každou cenu. To vyžaduje „ochotu snášet konflikt, řešit ho a přetvořit ho na spojující článek. Zajistě rozdílnosti budou způsobovat spory; postavme se k nim tak, aby napětí a protiklady mohly dosáhnout jednoty, a zachovaly se možnosti protikladných polarit“.

Závěrem

7. Maria je Královnou míru. Při narození jejího Syna andělé přáli na zemi pokoj (srov. Lk 2,14). Prosme Pannu Marii, aby byla naší vůdkyní.

V roce 2017 se snažme svou modlitbou a svým jednáním o to, abychom se stali lidmi, kteří **ze svého srdce, ze svého konání i ze svých slov vyhostili násilí**, a abychom vytvářeli společenství nenásilí, která se starají o společný domov. „Nic není nemožné, pokud se obrátíme k Bohu s modlitbou. Všichni mohou být tvůrci pokoje.“